

ZKUŠENOSTI

z vojskové pořádkové služby

Úkoly 11. armády „růžových“ vyžadovaly organizovat pořádkovou službu tak, aby zabezpečila přesuny vojsk k zaujetí operační sestavy a v průběhu boje k vyvedení vojska do protitlaku. Z toho důvodu jsme vytvořili pořádkový prapor, jehož základní organizační jádro tvořila mřová organizace motostřeleckého praporu tankové divize.

Jeho organizaci jsme přizpůsobili takto:

— na velitelství praporu byl též spojovací náčelník k řešení otázek spojení a velitelství mělo celkem tři Gazy,

— jednotky zabezpečení praporu jsme ponechali. Spojovací četě praporu jsme zesílili rádiovými stanicemi R-105 na celkový počet 10,

— prapor měl dvě pořádkové rot, každou o třech četách, v četě 1+2+10 směr-níků na vozidle V3S. Navíc jsme vytvořili motocyklovou čet v síle 1+15 moto-cyklstů,

— pro ochranu VS armády byly u jedné pořádkové rot vyvezeny dva bzk 82 mm s obsluhou.

Prapor měl celkem 72 regulačníků a 16 motocyklstů.

14 dnů před cvičením byl prapor soustředěn, doplněn a zahájil výcvik. Na závěr výcviku se učil prakticky řešit provoz na křižovatkách v součinnosti s orgány VB Spojovací četa cvičila v terénu ladění rádiových sítí na velké vzdálenosti.

Plánování přesunů a jejich zabezpečení

Podle rozhodnutí velitele armády jsme zpracovali tři varianty plánu vyvedení vojsk:

- vyvedení vojsk ze shromaždišť na státní hranici,
- vyvedení vojsk z prostorů rozptýlení do operační sestavy,
- vyvedení vojsk z operační sestavy na státní hranici.

Pro každou variantu byla přímo v plánu vyvedení řešena pořádková služba prostředky armády. Byly zakresleny pořádkové prostory, stanoviště správce pořádkového prostoru a kontrolní pořádková stanoviště obsazovaná skupinami ze štábu armády. V tabulkách na mapě bylo schéma spojení pořádkové služby a obsazení a vybavení kontrolních pořádkových stanovišť. Pro každé kontrolní pořádkové stanoviště byla v cvičné operační dokumentaci připravena obálka se schématem stanoviště, tabulkou průjezdů proudů, jejich číslováním a údaji pro spojení.

Plánování ve skupině přesunů se zúčastnil souběžně i velitel pořádkového praporu se spojovacím náčelníkem. Podle pokynů náčelníka skupiny přesunů zpracovali pro každou variantu schéma pořádkové služby v pořádkovém prostoru armády. V součinnosti s oddělením dopravy týlu byla vyřešena pořádková služba zabezpečovaná silničními jednotkami.

Takto rozpracované a zabezpečené úkoly přesunů vojsk umožnily organizované řízení vojsk při vyvádění do stanovených prostorů. K plnění úkolů pořádkové služby bylo použito důstojníků štábu armády k obsazení kontrolních pořádkových stanovišť, pořádkového praporu a silničních praporů.

Praktické použití pořádkového praporu

Vzhledem k tomu, že cvičení se nezúčastnila vojska armády v plném rozsahu, použili jsme pořádkového praporu k plnění těchto hlavních úkolů:

1. Zabezpečení přesunu armádní raketové brigády a praporu technického zabezpečení,

2. zabezpečení vyvedení vojsk do protiúderu,

3. ochrana VS armády;

ad 1. **Zabezpečení přesunu arb a prtz**

Podle plánu vyvedení vojsk řešili jsme v součinnosti se štábem RVD a ORVD zabezpečení přesunu arb a prtz ze záložního do hlavního prostoru soustřední a do hlavního prostoru bojového rozmístění.

Úkol plnila jedna rota, zesílená jedním družstvem motocyklů a spojovacími prostředky spojovací čety praporu.

Přesuny probíhaly výhradně v noci a délka přesunu byla v průměru 60 km. Pořádkovou službu z výchozích míst do rozchodišť zabezpečila pořádková rota.

První součinnost proběhla za účasti důstojníků skupiny přesunů, štábu RVD a ORVD a velitele pořádkového praporu na velitelství armády. Při ní byla prověřena osa přesunu, číslování proudů a určeno stanoviště správce pochodové osy. Bylo dohodováno místo a doba setkání správce pochodové osy s důstojníkem štábu přesunujícího se útvaru, kde proběhl několik hodin před zahájením přesunu konečný dohovor. Bylo upřesněno složení a číslování proudů, časové údaje pro průjezd výchozími místem, regulačními místy a rozchodištěm, doba pohotovosti pořádkové služby a stanoveno heslo k vzájemnému prověření.

Na základě podrobných součinností byl přesun arb a prtz dobře zabezpečen pořádkovou službou, přesuny probíhaly plynule a ve stanovených časech. Poprvé bylo vyzkoušeno použití cizí pořádkové jednotky k zabezpečení přesunu arb.

Ad 2. **Zabezpečení vyvedení vojsk do protiúderu**

V průběhu bojové činnosti byly přiděleny dva svazky, z toho jeden lidové armády Německé demokratické republiky.

Souběžně s plánováním vyvedení těchto svazků do protiúderu zpracoval podle pokynů náčelníka skupiny přesunů velitel pořádkového praporu plán pořádkové služby. Byla zabezpečena pořádková služba na dvou osách přesunu cvičících útvarů divize Německé lidové armády a na jedné ose pro cvičící pluk další divize. Na těchto osách byla zabezpečena pořádková služba z výchozích míst po čáru rozčlenění pořádkového prostoru byl velitel praporu: měl stanoviště na prostřední ose v druhé třetině její délky. Správci dvou vnějších pochodových os byli velitelé rot. Správce pořádkového prostoru byl současně správcem střední pochodové osy. K zabezpečení manévru prostředky k vytyčování objízdek bylo velitelům rot přiděleno družstvo motocyklů.

Předběžný dohovor součinnosti k zabezpečení pořádkové služby pro divizi lidové armády NDR proběhl na VS armády s náčelníkem operačního oddělení, za účasti důstojníka skupiny přesunu armády a správce pořádkového prostoru. Další podrobný dohovor proběhl přímo na VS divize s důstojníkem plánujícím přesuny. Účastníci se — důstojník skupiny přesunů armády, správce pořádkového prostoru a spojovací náčelník. Projednané otázky byly obdobné jako při dohovoru s orgány arb a prtz.

Z další divize, která prováděla protiúder, se na VS armády nedostavil žádný styčný důstojník, ani jiný funkcionář a proto přes směrového důstojníka bylo stanoveno setkání styčného důstojníka se správcem pochodové osy k uskutečnění dohovoru.

Přesun vojsk do protiúderu probíhal za dne a v jeho zabezpečení nebylo závad. Při reorganizování regulačníků došlo však na prostřední ose k automobilové nehodě. V této situaci zasáhl svojí zálohou — družstvem motocyklů správce pořádkového prostoru a proto pohotovosti pořádkové služby bylo dosaženo včas.

Ad 3. Ochrana VS armády

Pořádkový prapor byl po celou dobu cvičení rozmístěn poblíž VS armády, kromě období zabezpečení vyvedení vojsk do protiúderu. Z toho důvodu byl plně zahrnut správcem štábu do systému ochrany štábu. Většina praporu byla využita ke kruhové obraně VS a část byla ponechána v záloze. Dvou bzk 82 mm bylo použito k protitankové obraně na dvou nejdůležitějších přístupových komunikacích.

Velení a spojení orgánů pořádkové služby

První část přesunů k zabezpečení pořádkové služby ve prospěch arb a prtz proběhla v období narůstání nebezpečí napadení — před zahájením hromadných úderů. Proto nebylo možné využít rádiového ani směrového spojení. Zprávy o průběhu přesunu byly podávány po stále poštovní telefonní síti od správce pochodové osy přímo na VS armády. Přesto bylo rádiové spojení rzvinuto a zabezpečeno od správce pochodové osy přes PRMy na VS armády a ke správcům pořádkových úseků (velitelům čet). K předávání zpráv byla sestavena a používána jednoduchá signální tabulka a kódovaná mapa 100 000, již byli vybaveni všichni velitelé, až do velitelů čet vto.

Při pořádkové službě za protiúderu bylo zabezpečeno velení a spojení takto:

- na PVS armády byl důstojník skupiny přesunů, který měl spojení na rádiovém směru se správcem pořádkového prostoru. Do tohoto směru mohli vstupovat i důstojníci štábu armády na kontrolních pořádkových stanovištích;

- správce pořádkového prostoru měl zabezpečeno spojení v jedné rádiové síti se správcí pochodových os a s některými správcí pořádkových úseků (obvyčejně do výchozích míst a rozchodišť). Tímto systémem bylo zabezpečeno pomocí 9 rdst R-105 dobré řízení a velení v celém pořádkovém prostoru.

V této fázi se velmi osvědčilo vyslání dvou pohyblivých kontrolních stanovišť vybavených Gazem s rádiovou stanicí a motocyklistou. Činnost těchto kontrolních stanovišť začínala ve výchozích místech a spočívala v kontrole orgánů pořádkové služby s předstihem před přesunujícími se vojsky a končila v rozchodišti průjezdem všech jednotek.

Z á v ě r

I když při cvičení bylo použito pořádkových jednotek podle již v podstatě zastaralých zásad prostorového řízení přesunů, daných včas současnými možnostmi a vybavením jednotek, přesto byla získána řada dobrých zkušeností z organizace pořádkové služby ve prospěch armádní raketové brigády a praporu se zabezpečením přesunu svazku lidové armády Německé demokratické republiky.

Zvláště cenné byly poznatky z organizování součinnosti mezi skupinou přesunů operačního oddělení armády, velitelem a štábem pořádkového praporu a štábem svazku a útvaru, jehož přesun byl zabezpečován. Velmi se osvědčila také pohyblivá kontrolní pořádková stanoviště vyslaná na osy přesunu vojsk s úkolem kontrolovat činnost pořádkových rgánů a předávat zprávy o průběhu přesunu.

Praktické použití předurčených pořádkových jednotek ověřilo jejich organizaci a možnosti při zabezpečení přesunů na cvičení. Prohloubilo znalosti velitelů, štábu praporu a jednotek v řízení přesunů a v součinnosti s přesunujícími se vojsky.